

Projevy studentů vysoké školy u zkoušky (90. léta minulého století)

1. Vyhledejte v textech hláskové jevy nářeční nebo obecné češtiny.

2. Najděte hovorová slova.

3. Najděte jevy textové a větné stavby odlišující daný mluvený text od textu psaného:

– opravy

– postupné zpřesňování informací

– opakování

– nadbytečnost (redundance)

4. Na kterých místech se projevuje vyjadřovací stereotypnost (opakování slov, opakování stejného větného nebo souvětňného schématu).

5. Pokuste se vyhledat místa, na kterých došlo k anakolutu nebo jinému vybočení z větné vazby.

I. *To je ta osmnáctka* → *to je tvoření podstatných a přídavných jmen skládáním* ↓ *takže skládání* ↓ *nejčastější způsob skládání je ze dvou složek* → *vyskytuje se i ze tří* ↓ *ale to je ... velice zřídka* ↓ *Složeniny potom vlastně* → *složeniny rozdělujeme na vlastní a nevlastní* ↓ *nevlastní složenina* → *to je* → *že slova* → *obě ty části jsou beze změny* → *takže to je třeba zeměkoule* → *kde vlastně se to dá rozdělit země a koule* ↓ *pak jsou to vlastní* → *takže části složeniny jsou spojeny souhláskou* ↓ *většinou to bejvá samohláska o* ↓ *takže je to černozem lihoval*

II. *Takže spisovný jazyk je vlastně* → *o útvar* → *no* ↓ *prestižní* ↑ *odkrývá nám vlastně to* ↑ *když se s člověkem bavím* ↑ *tak na jaké vlastně inteligenční úrovni je* ↓ *Každý člověk musí rozlišovat nebo rozlišuje* ↑ *s kým se právě baví* ↓ *jestli hovoří s podřízeným* → *podle toho vybírá z jazyka buď obecného nebo spisovného* ↑ *a tak ten jazyk spisovný se dá užívat* → *o vlastně ve všech* → *o komunikacích* ↓ *jak v mluveném projevu* ↑ *tak ve psaném projevu* ↓ *Používá se tedy v soukromí* ↑ *používá se v oficiálních projevech* ↑ *a používá se vlastně* → *používá se ve všech stylech* ↓ *Spisovný jazyk je nějakým způsobem normovaný* ↑ *a ty normy* → *no* ↓ *jsou vesměs kodifikovány* ↑ *za* → *v příručkách nebo ve slovnících* ↓

Vlastně spisovný jazyk → no↓ tím by se mělo hovořit → ô důsledně → hlavně → na veřejnosti↓

No↓ tak spisovná čeština → je normovaná a kodifikovaná v mluvnících a slouží k dorozumívání lidí všech vrstev↓ Tedy se používá jako spisovná čeština↑ ale spíše se používá při normální mluvě obecná čeština nebo hovorová čeština →

III. Obecná čeština↑ ... je celonárodně užívaný útvar↑ ... nespisovný↓ Používá se hlavně↑ ... v běžné komunikaci↑ ... a jako prostředek charakterizace postav prostředí ve filmu nebo v umělecké tvorbě↓ Základ obecné češtiny je ve středočeském interdialektu↑ a hláskové a gramatické rysy jsou rozšířené na celém území Čech↓ Je to třeba ej místo í↓ když jako píšeme tvrdé ý↓ ... ve slovech mladý↑ mladej↓ nebo í místo é↓ kolíbka kolébka↓ v základu slova↑ nebo protetické vé↑ před o vokno↓ Ve skloňování↑ ... v sedmém pádě↓ třeba s mladýma↑ sytýma↑ ... je koncovka –ma. U přídavných jmen rozlišujeme koncovky↑ ...ô ... rozlišování koncovek u přídavných jmen v množném čísle ...ô... v životném mladí↑ v neživotném mladé↑ ale v mluveném projevu se užívá mladý děvčata↑ mladý chlapci↓ Nebo u slovesa být bejt↓ ... protiklad ý ej↓ anebo odpadá j ↓ ... používáme – si↑ -seš↓

No↓ ... obecná čeština ovlivňuje spisovnou češtinu spisovnou češtinu a stoupá její trend↓ Do slovní zásoby obecné češtiny patří slova nespisovná↑ ... a vytváří dvě podskupiny↓ Jsou to slova cizího původu↑ a slova↑ ...ô... to sme například ... balón↑ almara↑ kafe↑ ... a jsou tam i výrazy českého původu↓ jako například↑ ... nářesk obšlápnout↓